FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 33614
Nom: Estimulació i intervenció primerenca: música, grafisme i moviment
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Periode
1304 - Grau Mestre/a Educació Infantil	Facultat de Formació del Professorat	3	Segon quadrimestre
1324 - Grau en Mestre en Educació Infantil (Ontinyent)	Facultat de Formació del Professorat	3	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1304 - Grau Mestre/a Educació Infantil	Estimulació e intervención temprana: música, grafismo y movimiento	BÀSICA
1324 - Grau en Mestre en Educació Infantil (Ontinyent)	ESTIMULACIÓN E INTERVENCIÓN TEMPRANA:MÚSICA, GRAFISMO Y MOVIMIENTO	BÀSICA

COORDINACIÓ

RAMON-LLIN MAS JESUS ADRIAN

RESUM

L'estimulació primerenca va sorgir per atendre i intervindre adequadament amb aquells/es nens/es que patien alguna deficiència o que a causa del part requerien unes cures minucioses. Els importants èxits aconseguits van donar lloc al fet que aquestes experiències s'involucressin a nens/es sans/es, pel fet que les investigacions van demostrar que en els primers anys de vida, l'evolució cerebral és la base del desenvolupament de les capacitats i si no és així, no es produeix adequadament la maduració de les etapes.

A partir d'aquests pressupostos, l'assignatura pretén desenvolupar els continguts sobre l'estimulació i la intervenció primerenca des de l'àmbit de la música, la plàstica i el moviment corporal en Educació Infantil, sense oblidar les aportacions de la neuropsicologia del desenvolupament des d'abans del naixement, fins a l'edat de 6 anys.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

SENSE REQUISITS

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1324 - Grau en Mestre en Educació Infantil (Ontinyent)

Afavorir el desenvolupament cognitiu, psicomotor, comunicatiu, social i afectiu dels infants amb una atenció especial a la música, l'expressió gràfica i el moviment com a mitjans d'intervenció lúdica.

Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergènere; multiculturalitat i interculturalitat; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible; i també promoure accions educatives orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica, compromesa amb la igualtat, especialment entre homes i dones.

Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.

Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com contribuir a la innovació i a la millora en educació.

Conèixer els fonaments d'atenció primerenca

Conèixer els fonaments teoricopràctics relacionats amb la música, el cos i el moviment i l'educació expressiva, corporal, gràfica, auditiva i rítmica en l'educació infantil.

Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.

Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa i ser capaç de dissenyar projectes d'innovació identificant indicadors d'avaluació.

Dissenyar, desenvolupar i avaluar propostes didàctiques per a l'estimulació i el desenvolupament de les capacitats perceptivomotrius mitjançant la música, l'expressió gràfica i l'activitat física

Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula en contextos multiculturals i de coeducació.

Expressar-se oralment i per escrit correctament i adequadament en les llengües oficials de la comunitat autònoma.

Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten estudiants amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge, així com adquirir recursos per a afavorir la seua integració.

Intervenir adequadament en el desenvolupament de la infància en els períodes 0-3 i 3-6 anys

Optimitzar el desenvolupament dels infants que es troben en situació de risc personal i/o social.

Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.

Promoure la col·laboració amb les famílies per afavorir una aplicació conjunta de les estratègies d'intervenció

Reconèixer la identitat de cada etapa i les seues característiques cognitives, psicomotores, comunicatives, socials i afectives.

Saber promoure l'adquisició d'hàbits.

Saber treballar en equip amb altres professionals de dins i fora del centre en l'atenció a cada estudiant, així com en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball a l'aula i en l'espai de joc.

Ser capaç d'analitzar críticament les publicacions i els materials que es poden trobar en el mercat per a estimular els bebès.

Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Fonaments de l'estimulació i intervenció primerenca.

- Orígens de l'estimulació / intervenció primerenca. Enfocaments actuals.
- Importància de l'estimulació primerenca per al futur aprenentatge i desenvolupament de la intel·ligència infantil.
- Aportacions de la neuropsicologia del desenvolupament.
- Estimulació prenatal auditiva .
- La primera escola materna.

2. La interpretació del món infantil a través del gest gràfic, el moviment corporal i el so.

- L'evolució del pensament cinestèsic al pensament imaginatiu: la construcció del llenguatge simbòlic a partir de les experiències gràfiques, motrius i auditives.
- Teories sobre els diferents nivells gràfics infantils.
- Estudis sobre l'evolució del gargot fins al llenguatge simbòlic.
- Simbologia del moviment.
- Interpretació del món a partir dels sons.

3. El desenvolupament integral del nen de 0 a 6 anys mitjançant la funció sensorial, l'expressió i el moviment.

- El desenvolupament integral en el nen/a: percebre, sentir i experimentar.
- Intervenció i estimulació sensorial, amb tècniques d'expressió musical, plàstica i moviment.
-Activitats d'audició, ritme i qualitats del so. Instruments quotidiàfons.
- La percepció visual i plàstica.
Experiències específiques sobre les sensacions i l'expressió plàstica.
- Característiques generals dels programes d'estimulació i intervenció primerenca en les àrees visual-auditiva, perceptiu-manipulativa i motora.

4. Programes d'estimulació i intervenció infantil (0 a 3 i 3 a 6 anys).

- Desenvolupament d'un programa d'intervenció música per modificar conductes.
- L'estimulació dels receptors de la sensibilitat propioceptiva i la sensibilitat exteroceptiva mitjançant el moviment corporal.
- L'estimulació gràfica, motriu i auditiva com a foment de l'expressió personal a través d'aquests mitjans.

5. Progressió didàctica per l'estimulació dels aspectes relacionats amb la música, l'expressió gràfica i l'activitat motriu.

- La programació musical en els racons de l'escola infantil (0 a 6 anys).
- Propostes d'audicions, contes i activitats sobre ritme i llenguatge per la millora de la percepció auditiva i l'expressió verbal.
- La importància de la planificació i la seqüenciació en el desenvolupament graficoplàstic.

- L'ús dels recursos escolars habituals i tecnològics per al desenvolupament de l'estimulació i intervenció primerenca en l'expressió plàstica.
- Fases per al disseny d'un programa d'intervenció en l'educació corporal.

6. Anàlisi de materials i programes comercialitzats per a l'estimulació/intervenció primerenca.

- Exploració de materials musicals i audiovisuals: sons, audicions, jocs, rimes, cançons, contes musicals i escenificats, dramatitzacions i teatre infantil.
- Revisió crítica dels materials i programes comercialitzats per al desenvolupament graficoplàstic i sensomotor infantil.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	60,00
Total hores	**60,00**

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	[illegible]
Estudi i treball autònom	90,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	[illegible]
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	[illegible]

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia es fonamenta en una combinació de mètodes actius. Els conceptes de cada bloc s'introdueixen de manera participativa, combinats amb l'exposició d'exemples i casos pràctics. La temporalització anterior no necessàriament ha de ser cronològica, ja que es van extraient les activitats i es

desenvolupen els continguts dels diferents blocs alhora. Les sessions seran teòriques i pràctiques.

La participació de l'alumne/a en les discussions que es generen a l'aula serà indispensable per a l'aprenentatge i aplicació dels conceptes amb l'ajuda del professor/a, que guiarà l'estudiant al llarg del procés.

Les activitats pràctiques seràn individuals i en grup per poder complir amb les competències específiques.

Es fa necessari pel seu caràcter educatiu, atendre les capacitats actitudinals, com el respecte expressiu, creatiu i interpretatiu, treball cooperatiu, actituds i valors implícits en el desenvolupament de les activitats pràctiques, etc.

Proposta a consensuar pels docents de l'assignatura:

La matèria suposa un marc excepcional per al treball cooperatiu, però donada la complexitat en la seua planificació, es suggereix als i les docents encarregats/des de la mateixa que consensuïn d'una manera interdisciplinària els continguts a treballar i promoure amb ells/elles, el treball a partir de temes de interès i projectes col · lectius.

AVALUACIÓ

Criteris per a l'avaluació final del curs en primera i segona convocatòria

En l'avaluació continua es valorarà l'assistència almenys del 80% de les sessions no recuperables de cada àrea i la participació activa en aquestes. L'avaluació serà basada en les propostes dels tres docents de l'assignatura considerant que l'alumnat participe en les activitats i pràctiques no recuperables.

L'avaluació final serà consensuada pels tres docents de la matèria que contrastaran el desenvolupament d'aquesta, valoraran l'assoliment d'objectius/competències. L'alumnat haurà d'anar en la data i hora oficial

d'exàmen. El profesorat emetrà una nota mitjana entre les tres àrees de coneixement.

Criteris de qualificació:

- El 25% cadascuna de les àrees,

- El 25% dels treballs interdisciplinaris. El treball interdisciplinar consistirà en un projecte de proposta d'intervenció docent multisensorial que integre les tres àrees (música, plàstica i corporal)

Per a aprovar l'assignatura és necessari tindré aprovades cadascuna de les tres àrees i el treball interdisciplinari

Activitats
A concretar per cada àrea si és necessari. Es recomana un màxim de tres tasques per àrea. El plagi o l'ús indegut d'eines d'intel·ligència artificial podrà ser sancionat d'acord amb l'article 15 del reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València

Examen: Aquells i aquelles estudiants que no participin com a mínim del 80% de les sessions de cada àrea, o aquells/es que ho trien, realitzaran un examen final sobre el temari de tota l'assignatura. El valor d'aquesta prova serà el 100% de la qualificació final.

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA:

- Antunes, C.A. (2005). Juegos para estimular las inteligencias múltiples. Narcea.
- Aranda, R.E (2008). Atención temprana en educación infantil. Wolters Kluwer. - Díaz, M., Ibarretxe, G., Malbrán, S., y Riaño, M.E.(2010). Fundamentos musicales Didácticos en Educación Infantil. Publican-Universidad de Cantabria. -Estevan, I., y García-Massó, X. (2023). Avances en la Didáctica de las Habilidades Perceptivo-Motrices Básicas: una mirada vanguardista para su enseñanza-apendizaje . - Goldstein, E. B. (2011). Sensación y percepción. Langage Learning.
- Díaz M., Ibarretxe, G, García, E., Malbrán, S., Riaño, M.E. (2010) *Fundamentos Musicales y Didácticos en Educación Infantil*. Publican-Universidad de Cantabria.
- Estevan, I., y García- Massó, X. (Eds.). (2023). *Avances en la Didáctica de las Habilidades Perceptivo-Motrices y Básicas: una mirada vanguardista para su enseñanza-aprendizaje*. Publicacions de la Universitat de València-PUV.
- Goldstein, E. B. (2011). *Sensación y percepción*. Langage Learning.

- Gómez, A., Viguer, P., Cantero, M. (2005). Intervención temprana. Desarrollo óptimo de 0 a 6 años. Psicologia Pirámide.
- Vila, B. y Cardo, C (2009): Material sensorial (0-3 años). Graó.

COMPLEMENTÀRIA:

- Akoschy, J., Alsina, P., Díaza, M., y Giráldez, A. (2008). La música en la escuela infantil. Graó - Bermell, M.A. (2000). Programa de intervención a través de la interacción de la música y el movimiento. Música y Educación. Revista de Pedagogía Madrid.
- Bermell, M. A (2000). *Programa de intervención a través de la interacción de la música y el movimiento*. Música y Educación. Revista de Pedagogía Madrid.
- Bernal, J., Calvo, M. L, y Martin, C. (2000). Repertorio de canciones para la educación infantil. Aljibe. Archidona
- Bosch, E. y Doñate, M.C.(2002): Hacer plástica. Un proceso de diálogos y situaciones. Octaedro-Rosa Sensat. - Castañer, M. y Camerino, O. (2006). Manifestaciones básicas de la motricidad. Universitat de Lleida - Cruz, S. y Maganto, C, (2004). Desarrollo físico y psicomotor en la etapa infantil. En M.P. Bermúdez, A.M. Bermúdez (Ed.), Manual de Psicología Infantil: aspectos evoluitivos e intervención psicopedagógica, (41, pp.27-64). Biblioteca Nueva
- Castañer, M. y Camerino, O. (2006*). Manifestaciones básicas de la motricidad*. Universitat de Lleida.
- Cruz, M. S. y Maganto, C. (2004*). Desarrollo físico y psicomotor en la etapa infantil*. En MP. Bermúdez, A.M. Bermúdez (Ed.), *Manual de Psicología infantil: aspectos evolutivos e intervención psicopedagógica*, (Vol. 41, pp. 27-64). Biblioteca Nueva.
- Del Olmo, M.J. (2008). Área de música. La música como herramienta terapeútica. Pp. 183-218. En Aranda, R. E. Atención temprana en educación infantil. Wolters Kluwer. - De Puig, I. (2003). Perpensar. Octaedro.
- De Puig, I. (2003). *Persensar*. Octaedro.
- Estalayo, V., y Vega, M. R. (2005). Inteligencia auditiva. Técnicas de estimulación prenatal, infantil y permanente. Biblioteca nueva. - Galera Nuñez, M.D.M. (2014). Music play. Un útil recurso para la estimulación musical temprana. Revista electrónica de LEEME,34,56-73 - Gallardini, A.L., Lozelli, S., Davoli, M., y Tognetti, G. (2010). Documentar: afinar el ulls per captar moments. Associació de Mestres Rosa Sensat. - L'Ecuyer, C. (2015). La estimulación temprana fundamentada en el método Doman en la educación infantil en España: bases teóricas, legado y futuro. Ensayos, 30(2), 137-135. - Mas, M. y Montserrat, A. (2017). Psicomotricidad educativa: avanzando npaso a paso. Octaedro - Mcpherson, G. (ED)(2006). The child as musician: a handbook of musical development. Oxford
- Galera Nuñez, M.D.M. (2014). Music play. Un útil recurso para la estimulación musical temprana. *Revista electrónica de LEEME,34*,56-73
- Gallardini, A.L., Lozelli, S., Davoli, M. y Tognetti, G. (2010). *Documentar: afinar els ulls per captar moments*. Associació de Mestres Rosa Sensat.
- L'Ecuyer, C. (2015). La estimulación temprana fundamentada en el método Doman en la educación infantil en España: bases teóricas, legado y futuro. *Ensayos, 30*(2), 137-135. http:

//www.revista.uclm.es/index.php/ensayos

- Mas, M. y Montserrat, A. (2017*). Psicomotricidad educativa: avanzando paso a paso*. ~~Barcelona~~. Octaedro
- Mcpherson, G. (ED)(2006). *The child as musician: a handbook of musical development*. Oxford
- Pedros, N. (2006). Programa d'Estimulació Primerenca: Anàlisi interpretaviva d'una realitat. Tesis doctoral dirigida por Maria Plà i Molins. Universitat de Barcelona - Ramírez, I. (2009). 99 juegos de expresión corporal y música para niños de 3 años. Wanceulen. - Ramos-Vellecillo, N. (2022). El desarrolo sensorial en la etapa de infantil a través de la Educación Artística. DEDICA. Revista de Educaçao E Humanidades (dreh), (20), 51-72. https://do.org/10.30827/dreh.vi20.22531
- Ramírez, I. (2009). *99 juegos de expresión corporal y música para niños de 3 años*. Wanceulen, Sevilla.
- Ramos-Vallecillo, N. (2022). El desarrollo sensorial en la etapa de Infantil a través de la Educación Artística. DEDiCA *Revista De Educação E Humanidades (dreh), (20*), 51–72. https: //doi.org/10.30827/dreh.vi20.22531
- Soler Fierrez, E (1992): La educación sensorial en la escuela infantil. Rialp, Madrid.
- Tafuri,J. (2013). Investigación y educación musical de 0 a 3 años. Eufonía, 59, pp20-32
- Tafuri, J. (2006). ¿Se nace musical?: Cómo promover las aptitudes musicales de los niños. Barcelona. Graó - VV.AA. (2010): Documentar: afinar els ulls per captar moments. Rosa Sensat, Barcelona